

JAGODE NAŠE PASTORALE

Glasilo Škofije Novo mesto JANUAR 2019, letnik XIV, številka 1

DR. IGNACIJ KNUBLEHAR 1864 - 1932

Ignacij Knoblehar

UVODNIK

Vstopili smo v leto 2019. Od njega verjetno vsi veliko pričakujemo v osebnem in tudi v družbenem življenju: na državni in občinski ravni, v škofiji Novo mesto, v naši metropoli, na dekanijski in župnijski ravni, po družinah in v osebnem življenju. Ali so pričakovanja pomembna? Gotovo! Če ni pričakovanj in vnaprej ustvarjene ideje – načrta, se človek prepusti toku življenja, ki ga lahko odnese v neznano, morda celo v pogubo ... O pričakovanjih v tem letu bodo spregovorile tudi naslednje vrstice 1. številke Jagod naše pastorage.

Pričakovanja, življenjsko energijo in veselje izzarevajo prebivalci in predvsem mladi ter otroci z Madagaskarja, ki jih je ob koncu meseca novembra obiskal g. škof Andrej Glavan. Ob 50-letnici bivanja slovenskih misijonarjev na rdečem otoku se je srečal s tamkajšnjimi slovenskimi misijonarji in domačini Malgaši. Več o tem si preberite v pogovoru z našim škofom.

Tudi občani in župljani Občine Škocjan so polni pričakovanj in načrtov v tem letu, ko se spominjajo 200. obletnice rojstva velikega Slovenca, duhovnika, misijonarja in znanstvenika dr. Ignacija Knobleharja. Bil je misijonar med sudanskimi plemeni, kjer je postal celo apostolski generalni vikar za osrednjo Afriko s središčem v Kartumu. Zato so na Občini Škocjan razglasili leto 2019 za »Knobleharjevo leto«. Kako pomemben je bil ta Dolenjec že za časa svojega življenja,

potrjuje dejstvo, da se je že takrat o njem razpisalo evropsko časopisje, v New Yorku pa je leta 1854 izšel celo njegov potopis. Afričani so se ga spominjali v besedilih svojih pesmi, ki so jih prepevali v ritmu bobnov.

Duhovniki naše škofije vsako leto težko čakamo, kaj nam bodo prinesli dnevi permanentnega izobraževanja in oblikovanja v Strunjanu v mesecu novembru. »Duhovniški dnevi so zame vsako leto bolj prijetni in vedno se veselim srečanja z ostalimi duhovniki, ko je nekoliko več časa za medsebojni pogovor pa tudi za odpiranje tem, ki bi jih težko tako predelali kje drugje,« je zapisal v svojem članku kaplan Boštjan.

Katera pričakovanja so se uresničila našemu zlatomašniku Borisu Zakrajšku, ki je večji del svojega duhovniškega življenja preživel kot misijonar v Braziliji in od tam odšel kot paraplegik, si preberite v pogovoru z njim.

Tudi naši blaženi Alojzij Grozde in drinske mučenke nam želijo povedati, da se je vredno truditi in žrtvovati, če hočemo uresničiti svoja pričakovanja na poti v večno domovino.

Koliko oprijemljivega je ostalo od velikih pričakovanj mestnega misijona in odmeva v njihov vsakdanjik, pa nam odstirajo v svojih člankih vernikovih treh župnij.

Ob koncu naj dodam, da se naša pričakovanja ne bodo uresničila, če bomo zgolj čakali, kritizirali in »gledali v nebo« (prim. Apd 1,11), ampak je tudi v tem letu potrebno zavihati rokave in premagati težave! K temu smo povabljeni duhovniki, verniki in vsi ljudje dobre volje v naši škofiji.

Duhovno bogato, uspešno in zdravo leto 2019 vam želim in pozdravljam!

Božidar Metelko, odgovorni urednik

ŠKOFIJA NOVO MESTO

KRISTUS PO NAŠIH MISIJONARJIH PRENAVLA MADAGASKAR

Pogovor s škofom Andrejem Glavanom ob obisku slovenskih misijonarjev na Madagaskarju

Od 26. novembra do 14. decembra lani ste bili na misijonskem obisku na Madagaskarju. Obiskali ste slovenske misijonarje, ki delujejo v glavnem mestu in v oddaljenih predelih v škofiji Farafangana na jugovzhodnem delu otoka. Kot vemo, ste se tja odpravili ob 50-letnici slovenskega misijonskega delovanja v tej državi.

Kako je prišlo do vašega obiska na Madagaskarju? Je bila odločitev težka? Kdo vas je pravzaprav povabil na to pot?

Aprila letos je postal škof v Farafangani msgr. Gaetano di Pierro, ki letos praznuje 70-letnico. V škofiji Farafangana so bili že skoraj tri leta brez škofa. Msgr. Gaetano je bil dalj časa škof v dveh drugih škofijah. A ker najbrž niso mogli dobiti škofa za razmeroma

revno škofijo Farafangana, je nuncij prosil nje-ga, čeprav je bil v svoji zadnji škofiji šele nekaj let. Z njim sem bil poleti no duhovnih vajah – srečanju škofov Marijinega Dela v Seggauu pri Gradcu in me je povabil na 50-letnico slovenskega misijona na Madagaskarju. Lani oktobra je prišel na obisk še misijonar Tone Kerin in je škofovo povabilo na praznovanje ponovil, saj ga je pravzaprav v škofovem ime-nu pripravljaj, a žal ga zaradi bolezni na pra-znovanju ni bilo. Tako sem se odločil, čeprav težko, da grem, še zlasti zato, ker imajo v tej škofiji slovenski misijonarji pomembno vlogo. Tone Kerin je bil kar nekaj časa generalni vikar v škofiji, g. Janez Krmelj pa ekonom. Zdaj je ekonom g. Janez Mesec, ki je poleg tega še župnik obširnega misijona 60 km od škofijskega središča. Na njegovem misijonu je trenutno tudi g. Stane Kerin, ki se uči mal-gaščine. Naši misijonarji so res spoštovani in uživajo velik ugled ne le zaradi Petra Opeke, ampak tudi zaradi svojega občudovanja vred-nega delovanja.

Pred odhodom na Madagaskar sem bil pet dni v bolnišnici, zato sem bil v dvomih, ali naj sploh odpotujem, kljub temu da sem že imel karto. Vprašal sem zdravnico in ji rekel, da bom njeno mnenje upošteval kot Božjo voljo. Rekla je, naj le grem in se varujem, da ne bom

JAGODE NAŠE PASTORALE

na soncu. Tako sem še s tremi duhovniki, Matjažem Križnarjem, Ludvikom Žagarjem in Izidorjem Grošljem ter še nekaj laiki iz Misijonskega središča odpotoval, in to v času, ko je tam poletje, torej vročina. Hvala Bogu se je vse srečno končalo brez večjih težav.

Kaj se vas je najbolj dotaknilo, ko ste stopili na malgaška tla in zbrali prve vtise tega čudovitega otoka?

Madagaskar imenujejo »rdeči otok« zaradi barve zemlje. Tam je tropsko ali vsaj subtropsko podnebje. Značilna je vročina, povsod raste riž, ki je glavna hrana Malgašev. Povsod rastejo tudi banane, zlasti kjer je več dežja, pa tudi liči, mango itd.

Dotaknila se me je revščina, skromnost, množice otrok in mladih. Skromna bivališča, po drugi strani pa volja do življenja, veselje, ki se izraža v petju in plesu, povsod, tudi pri bogoslužju.

Ob glavnem mestu Antananarivo se razprostira naselje, ki ga je zgradil naš misijonar Peter Opeka. Kako teče življenje v Akamasoi, kot pravijo tej skupnosti?

Malgaši najbrž ne bi veliko vedeli o Sloveniji. A zaradi slovenskih misijonarjev in zlasti ustanov Akamasoa, ki jih je ustanovil Peter Opeka, jo mnogi poznajo. Zato so vse dni praznovanja, pa tudi na nekaterih stadionih plapolale slovenske zastave. Peter Opeka je pred 50 leti že kot laik začel in nato pred 30 leti nadaljeval z misijonskim delom na južnem delu v Vangaindranu, kjer je zgradil veliko cerkev in je bila zadaj na športnem igrišču tudi osrednja slovesnost. Po 15 letih, kar je ta misijon zapustil, ni bil najbolj zadovoljen

z napredkom. Grajal je zlasti civilne državne oblasti. Svetovno znan pa je postal po ustanovitvi Akamasoa v glavnem mestu Antananarivo, kjer je pomagal najrevnejšim, ki so se preživljali z ostanki in zbiranjem odpadkov na odlagališčih smeti. Njim je pomagal, da so si postavili majhne, skromne hiške. S tem, da jim je dal tudi skromno zaposlitev, šole in streho nad glavo, jim je vrnil človeško dostojanstvo. V teh naseljih je več kot 25.000 ljudi, od tega 15.000 mladih, za katere je zgradil tudi različne osnovne in nekatere srednje šole.

Glavni cilj vašega obiska pa je bil na jugu države v škofiji Farafangana. Kakšne so življenjske razmere v tem delu države in kako tam delujejo slovenski misijonarji?

To je najrevnejši del Madagaskarja, ki so se ga zaradi nezdravih razmer (komarji, vlaga ...) precej časa izogibali tudi misijonarji in ostajali raje na centralni planoti (1400 m nadmorske višine). Imel sem vtis, da po mnogih vaseh živijo in delajo tako kot pred tisoč leti. Razlika je to, da imajo zdaj šole. Državne šole so zelo skromne in velikokrat nimajo niti klopi niti stolov. Katoliške so nekoliko lepše z okoli 50 učencev v razredu (v državnih jih je po 100). Otroci, čeprav živahni, so pridni in radi pojejo.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

V tem južnem delu so izredno slabe ceste, zlasti do vseh slovenskih misijonov. Do nekaterih prideš skoraj prej peš kot s kakim prevozom. Ljudje pa večino bremen (vodo, kurjavo, les, sadje, riž ...) znosijo na glavi, le redko si pomagajo s kakšno vprego. Ničlikokrat smo si »Evropejci« ponavljali, da ne vemo, kaj imamo doma. Tudi zaslužek je zelo skromen. Tolčenje kamena prinese evro na dan.

Ob 50-letnici slovenskega misijona so domačini pripravili kar tridnevno praznovanje. Kaj se vas je posebej dotaknilo?

Malgaši znajo praznovati. Znano je, kako »razkošni« so tudi ob drugih priložnostih (pogrebi). Praznovanje 50-letnice je trajalo tri dni. Poleg domačega škofa, misijonarjev in večine škofijskih duhovnikov (30 domačih,

8 misijonarjev ...), sta bila še dva škofa iz sosednjih škofij. Slovesno bogoslužje je bilo na prostem. Prvi dan so bili med drugim krsti odraslih katehumenov (30), drugi dan obletnice porok, tretji dan pa nagrade in odlikovanja za najzaslužnejše sodelavce na župnijah. Peter Opeka je še kot župnik in misijonar pred leti lastnoročno zgradil tudi športno igrišče, zato je bil v soboto v okviru praznovanja celo košarkarski turnir. Občudovali smo hitre, žilave pa tudi »vročekrvne« igralce.

Srečanje z misijonskimi kraji človeka gotovo zaznamuje. S kakšnimi vtisi ste se vrnili v domovino in kaj se lahko Slovenci naučimo iz srečanja z Malgaši in iz dela misijonarjev?

Tudi pri nas na podeželju so bile pred 70 leti marsikje slabe in v nekem smislu podobne razmere (voda, kopalnice, skromna prehrana ...), a ko se zdaj srečaš s temi skromnimi razmerami, se ti spremenijo nekatere vrednote in pogled na življenje. Kako skromno živijo, kako nerazvajeni so otroci, in vendar se veselijo življenja; kako cenijo delo misijonarjev. Pri misijonarjih pa smo občudovali pogum, vztrajnost v nemogočih razmerah (gmotnih, zdravstvenih in higienskih ...). Njihova nagrada je le spoštovanje in hvaležnost ljudi in otrok, ki ne poznajo nobene presitosti in so hvaležni za najmanjšo pozornost. Presenetilo nas je tudi veliko število ženskih duhovnih poklicev. Kar nekaj domačih avtohtonih redovnih skupnosti je, ki imajo veliko poklicev. Nekoliko manj pa je »zrelih« in v »evropskem smislu« požrtvovalnih duhovniških poklicev, zato škofje zelo cenijo naše duhovnike.

Pogovarjal se je Janko Pirc

JAGODE NAŠE PASTORALE

KNOBLEHARJEVO LETO V ŠKOCJANU

Občina Škocjan je ob 200. obletnici rojstva rojaka, misijonarja in raziskovalca dr. Ignacija Knobleharja leto 2019 razglasila za jubilejno *Knobleharjevo leto*. Z dogodki, ki se bodo njemu v čast in spomin zvrstili v tem letu, želijo znova poudariti njegov pomen. Praznovanju se dejavno pridružujeta tudi župnija Škocjan in škofija Novo mesto.

Na Občini Škocjan je bila 7. decembra tiskovna konferenca, na kateri sta poleg župana Jožeta Kaplerja in njegovih ožjih sodelavcev sodelovala dr. Marko Frelj iz Slovenskega etnografskega muzeja, odličen poznavalec Knobleharjevega raziskovalnega dela, in ravnateljica Osnovne šole Škocjan Irena Čengija Peterlin. Predstavili so dogodke, ki jih pripravljajo v jubilejnem letu. Slovenska javnost bo tako lahko ponovno odkrivala velik pomen Knobleharjeve misijonske dejavnost in raziskovalnega dela, ki ga je opravljal na jugu Sudana, posebej ob reki Nil.

Paleta dogodkov, ki se pripravljajo, zajema skoraj 40 prireditev, od razstav, simpozija, fotografskega natečaja, prireditev ob kulturnem in občinskem prazniku, izdaje slikanice in zbornika ter Knobleharjevih šmarnic, likovne kolonije do pohoda po Knobleharjevi poti, kolesarske dirke in velikega romarskega shoda na Stopnem. Predvidena sta tudi romanje v Neapelj ter gledališka igra Naš Knoblehar iz leta 2007 v filmski obliki. Njen avtor, duhovnik Janez

Žakelj, se bo poskusil tudi v postavitvi lutkovne predstave o Knobleharju.

Izjemen je tudi pomen Ignacija Knobleharja na področju geografskega in etnološkega raziskovanja. V praznovanje Knobleharjevega leta se po strokovni plati vključuje Slovenski etnografski muzej, ki hrani del njegove bogate zapuščine.

Igor Luzar

Kratek življenjepisa dr. Ignacija Knobleharja

Ignacij Knoblehar se je rodil 6. julija 1819 v Škocjanu na Dolenjskem. Obiskoval je osnovno šolo in gimnazijo v Kostanjevici, Celju in Novem mestu. Za pot v misijone se je odločil, ko je prebiral Baragova misijonska pisma in leta 1837 v Novem mestu poslušal njegovo pridigo. Po dveh letih študija na ljubljanskem liceju se je leta 1839

vpisal na ljubljansko bogoslovje, leta 1841 pa je odpotoval v Rim. Med letoma 1843

ŠKOFIJA NOVO MESTO

in 1845 je bil gojenec takratne *Propagande fide* – današnje Kongregacije za evangelizacijo narodov. Hodil pa je tudi k predavanjem iz naravoslovja, zvezdoslovja in medicine, z namenom, da bi pridobljeno znanje lahko uporabil pri misijonskem delu.

Knobleharjeva misijonska dejavnost

Dne 9. marca 1845 je prejel duhovniško posvečenje in bil po nekaterih preizkušnjah glede misijonskega delovanja določen za sodelavca novega srednjeafriškega apostolskega vikariata. Knoblehar je zapustil Rim 3. julija 1846. Cilji njegovega misijonskega delovanja v Sudanu so bili: spreobrnjenje domačinov, pastoralna skrb zanje in prizadevanje za odpravo suženjstva. Leta 1847 je prispel v Afriko in naslednje leto v središče misijona – Kartum, kjer je nastala prva misijonska postaja. Leta 1848 je Knoblehar postal apostolski vikar. Leta 1850 je odpotoval v Slovenijo, obiskal pa je tudi Avstrijo in Italijo. Pokroviteljstvo misijona je prevzela Avstrija ter ustanovila Marijino društvo za pospeševanje katoliškega misijona v Afriki in odprla konzulat v Kartumu. Ustanovil je še dve drugi misijonski postaji: Gondokoro in Beli Križ. Leta 1857 je zopet odpotoval v Evropo, vendar se je zaradi oslabelosti ustavil v Neaplju, kjer je 13. aprila 1858 pri bosonogih avguštincih umrl.

Arabci in sudanski črnici so mu zaradi izredne modrosti rekli *Abuna Soliman*, kar pomeni »naš oče Salomon«.

Knobleharjeva raziskovalna dejavnost

Med svojim bivanjem v Sudanu je Knoblehar opravil šest potovanj po Nilu. Vse, kar je videl, slišal in doživel, je skrbno zapisoval. Sistematično je beležil tudi podatke o meteoroloških razmerah in o vodostaju

Belega Nila. Bil je prvi beli človek, ki je prišel skoraj do tretje stopinje severne širine (maja 1854). Dolga leta je ostal edini, ki mu je uspelo priti tako daleč na jug Sudana. Njegovo rokopisno gradivo je deloma na Dunaju, deloma v Rimu.

Med svojim delovanjem v misijonih je napisal številne zapiske o etnografskih značilnostih dežele, ki jih je objavljaval v slovenskih časopisih, saj je bil ves čas v stiku z domovino. Izdal je tudi knjigo *Potovanje po Beli reki*. Zbiral je etnološke predmete, ki jih je pridobil med različnimi nilotskimi ljudstvi v južnem Sudanu (Bari, Šiluk, Čir). Njegova raznolika in vsebinsko zelo bogata zbirka predmetov je danes shranjena v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. Zbirka šteje 230 predmetov, 65 predmetov pa hrani etnografski muzej na Dunaju (*Weltmuseum Wien*). Knobleharjeva afriška zbirka sodi

med najstarejše evropske etnografske zbirke predmetov iz južnega Sudana.

Njegovo učenost so občudovali mnogi raziskovalci, ki so se srečali z njim. Zelo dobro je poznal naravno okolje Belega Nila in njegovo hidrografsko zbirko je visoko cenil francoski inženir Ferdinand Lesseps, poznejši graditelj Sueškega prekopa; nemški naravoslovec Alfred Brehm je posebej poudarjal, da ima Knoblehar izvrstne znanstvene zapiske; ameriški popotnik in pisatelj Bayard Taylor pa je leta 1854 v New Yorku predaval o Knobleharjevih

raziskavah Belega Nila. Dunajsko zemljepisno društvo ga je l. 1857 zaradi njegovih zaslug za zemljepisno in naravoslovno znanost imenovalo za častnega člana. S pomočjo Dunajskega geografskega društva (*Geographische Gesellschaft Wien*), katerega častni član je postal leta 1857, je izpeljal več prvenstvenih odprav po Nilu. Leta 1857 se je zaradi slabih razmer v misijonu vrnil po pomoč v Evropo, kjer pa je zaradi izčrpanosti umrl (13. 4. 1858, Neapelj, Italija).

Vir: TU SŠK in novinarska konferenca.

ZLATOMAŠNIK GOSPOD BORIS ZAKRAJŠEK

Pred pol stoletja, leta 1969, je zlato-
mašnik g. Boris Zakrajšek imel novo
mašo v rojstni župniji Cerklje ob Krki
na Dolenjskem. V petih desetletjih du-
hovništva je bil najprej dve leti kaplan v
ljubljski nadškofiji. Leta 1971 pa ga
je pot iz rojstne župnije vodila v Južno
Ameriko – Brazilijo, kjer je kot misijonar
med tamkajšnjimi ljudmi opravljal svoje
duhovniško poslanstvo. Zaradi bolezni
se je leta 1998 moral vrniti v domovino
Slovenijo, kjer je v duhovniškem domu
»Mane nobiscum« v Ljubljani našel novo
bivališče, ponovno shodil – zaživel in tam
prebiva že 20 let. Za naše glasilo je kar po
e-pošti odgovoril na nekatera vprašanja.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Rojstvo – domače okolje in družina človeka zaznamujeta za vse življenje. Kako se spominjaš teh mladostniških let, odrasčanja?

Rojen sem bil 9. aprila 1938 v Črešnjicah 42, v župniji Cerklje ob Krki. V rojstnem kraju sem obiskoval osnovno šolo, verouk, hodil v cerkev. V prostem času pa smo se mladi radi zbirali, igrali nogomet in se kopali v Krki. Imam dve sestri. Ena je postala redovnica – usmiljenka s. Nada. Skoraj 50 let je bivala pri sestrah v Beogradu, sedaj pa živi v Šentjakobu pri Ljubljani.

Kot mlad fant si o marsičem razmišljal, se odločal. Kaj je bilo tisto najbolj odločilno, da si se odločil za duhovniški poklic?

V najstniških letih o duhovništvu nisem dosti razmišljal. S petnajstimi leti sem šel v Maribor, se izučil za soboslikarja in pleskarja ter naredil pomočniški izpit. Prvo delovno mesto je bilo v Hercegovnem v Črni gori in po drugih krajih Jugoslavije. Potem pa sem največ delal po Sloveniji v Velenju, Šoštanju, Celju itd., kjer so nastajala nova naselja in bloki. Ko sem odslužil vojaščino, sem delal

izpite na državni gimnaziji v Šentvidu nad Ljubljano in tam maturiral leta 1964.

Leta v semenišču so leta zorenja za duhovniški poklic.

Po maturi sem odšel v Bogoslovno semenišče v Ljubljani, kjer so me duhovno oblikovali. Obenem sem obiskoval Teološko fakulteto in tam diplomiral.

Po novi maši je bilo tvoje prvo kaplansko mesto v Semiču, nato pa odločitev za misijone v Braziliji. Kdo je bil pobudnik za ta korak?

Po novi maši sem bil najprej eno leto duhovni pomočnik župniku Vinku Prestorju pri Sv. Križu na Žalah. Že v semenišču sem se v petem letniku dogovarjal z nadškofom dr. Jožefom Pogačnikom, da bi šel v misijone, ali v Angolo ali v Brazilijo.

V Braziliji si bil kot misijonar 27 let. Deloval si v precej težkih razmerah in marsikaj doživel.

Najprej sem bil v katedrali – sedežu škofije. To ni taka katedrala, kot jo poznamo po Evropi, ampak je bila preprosta lesena stavba, kjer je bil škof msgr. Frederico Helmél, doma

JAGODE NAŠE PASTORALE

z Dunaja. V tistem času je imel ta škof samo štiri duhovnike. Potem sem nekaj let opravljal službo duhovnika na delovišču vodne elektrarne Salto Ozorio na reki Igvasu. Tu smo duhovniki delovali med domačini, ki so jih imenovali »caballus« – mešani (med njimi so bili tudi Indijanci), zelo preprosti, lahko bi rekel »razpuščeni« kot pri nas Romi. Zatem pa sem se zopet vrnil v katedralo in deloval v drugi župniji blizu Sao Paula.

V čem se razlikuje vernost Brazilcev v primerjavi z Evropejci, Slovenci?

Pretežno so bili ljudje le krščeni, težava pastorage je bila velika oddaljenost in razpršenost, revščina, slabe prometne zveze, veliko otrok. Vsak kraj je imel komisijo za pastoralne in gradbene namene. Ker so bile razdalje zelo velike, smo imeli veliko katehistinj. Imele so tudi bogoslužje in živo občestvo, kamor je prihajalo veliko ljudi; odvisno od kraja do kraja. Glavnina dela je bila kateheza, maše in spremljanje. V Braziliji je tudi veliko raznih cerkvenih gibanj in združenj, poleg Marijine kongregacije.

Vrnitev v domovino je pogojevala tvoja bolezen, ki je bila zate huda

preizkušnja. Kako ti je uspelo, da si se zopet postavil na noge, shodil...?

Zaradi vročine, slabosti in slabe higijene, pogosto na dolgih poteh z avtom in predvsem zaradi izčrpanosti sem v nekem samostanu karmeličanov padel od slabosti v nezavest. Karmeličani so me odpeljali v bolnišnico na deželi, potem v drugo in nazadnje po odločnem ukrepu nemškega sobrata duhovnika (ta je sedaj hudo bolan, že tri mesece v komi), sem bil prepeljan v Sao Paulo, v najboljšo bolnišnico v mestu. Bil sem trikrat operiran, dvakrat na vratnem vretencu in na mehurju. Postal sem tetraplegik. Ob vrnitvi sem bil sedem mesecev rehabilitacijskem središču Soča v Ljubljani, od decembra do julija.

Od julija 1999 bivaš v Duhovniškem domu v Ljubljani »Mane nobiscum«. Kako preživljaš svoje duhovništvo med ostarelimi duhovniki in kaj ti daje moči, da ostajaš duhovno svež?

Ko sem toliko okreval in se zopet postavil na noge, sem pogosto hodil pomagat na župnije. Približno 15 let hodim k frančiškanom na Vič, v zadnjem času le, kadar je primerno vreme. Večkrat sem bil v pastoralno pomoč tudi v župniji Trnovo in drugod.

Kaj bi povedal duhovnikom, ko se znajdejo v jeseni življenja z raznimi preizkušnjami?

Vsem duhovnikom, tudi starejšim, svetujem, naj se več gibljejo. Tu pogrešam fizioterapijo, da bi se mi starejši duhovniki razgibali, ne glede na starost. Gotovo pa je vera tista, ki me drži pokonci tudi v težkih trenutkih življenja.

Petdeset let duhovniškega življenja človeka močno zaznamuje. Če bi se še enkrat odločal, ali bi izbral isto pot? Kaj ti je v duhovništvu dajalo največ moči, kaj sporočaš duhovnikom današnjega časa?

Nikoli nisem obžaloval svoje odločitve za duhovništvo, čeprav sem okusil marsikaj težkega. Življenje po evangeliju in vera dajeta smisel tudi vsakemu duhovniku. In to je bilo zame najvažnejše.

Čez pol leta bo zlata maša. Kje in kdaj jo boš obhajal?

Zlatomašnik g. Boris sklene nekako takole: »Vse je odvisno od mojega zdravja in od Gospodarja življenja, če mi bo dal dovolj moči in me še ohranil pri življenju. Če se bo vse lepo izteklo, računam na 30. junij ob 10. uri v Cerkljah ob Krki. Vendar, kakor sem dejal, je še vse v Božjih rokah!«

Pogovarjal se je Božidar Metelko.

DUHOVNIŠKI DNEVI 2018

Na duhovniških dnevih smo se mudili od nedelje, 11. novembra, do srede, 14. novembra, v Strunjanu. Rdečo nit srečanja je povezoval naslov »Živimo v svetu, a nismo od sveta.« Ta naslov je dobro upravičil Gregor Čušin, ki je s svojim humorjem želel od zunaj predstaviti svoj pogled na duhovnika. Dobil sem občutek, da je bil njegov namen le, da bi duhovniki začeli razmišljati: »Cerkve ne moremo spremeniti, dokler se ne bomo spremenili mi. Kristjani duhovniki smo se

preveč obrnili na zunanjega sovražnika. Ne upoštevamo Jezusove zapovedi, naj ljubimo svojega 'sovražnika', ki je ta posvetni svet, ta moderni svet, ta tehnika, ta mladina, te družine, ti ... in ostaneš sam v svojem 'svetem' svetu.« Hvaležen sem za njegovo pričevanje.

Duhovniški dnevi so zame vsako leto prijetnejši in vedno se veselim srečanja z ostalimi duhovniki, ko je nekoliko več časa za medsebojni pogovor pa tudi za odpiranje tem, ki bi jih težko tako predelali kje drugje. Takšna tema je gotovo stalni diakonat, o katerem je zadnje čase na vseh sejah in srečanjih toliko govora, da dobiš občutek, da se vračamo oziroma gremo v mračni, pa ne srednji, ampak čudni vek, ko ne bo več duhovnikov in bodo

JAGODE NAŠE PASTORALE

poročeni moški, posvečeni diakoni delali namesto nas, prevzemali pogrebe, poroke in nas na koncu pokopavali ... To misel je na predavanju g. Milan Čivre – kandidat za stalnega diakona – prekinil in razložil, da ni čisto tako. Želel je predstaviti, da je življenje stalnega diakona hoja za Jezusom – Služabnikom, v nenehnem prizadevanju za spreobrnjenje in zvestobo poklicanosti k služenju. CD 148 pravi: »Darovanje za druge je ena od bistvenih razsežnosti poslanstva stalnega diakona. Kakor so v življenju in delovanju Jezusa, ki ni prišel, da bi mu stregli, 'ampak, da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge' (Mr 10, 45), posebne ljubezni in pozornosti deležni ubogi in najbolj pomoči potrebni, tako imajo ti posebno mesto tudi v diakonovem srcu.« Torej nič novega, to smo »že vse imeli«, verjetno pa smo samo pozabili, da imamo vsi kristjani to službo, zato upam, da jo/ko bodo posvečeni diakoni, poročeni možje, v polnosti zaživeli in jo prinesli v ta svet ter nas spomnili na pomen služenja evangeliju.

Ne vem pa, kaj naj si mislim o večernem srečanju »mi med seboj«. Zdi se mi, da mi med seboj res ne znamo biti. Pa nisem črnogled, le

ugotavljam, da se nekatere stvari – teme, ki so bile odprte (celo prejšnja leta) – do danes niso kaj dosti spremenile.

Zadnji dan sem še najbolj pričakoval, pa ne zato, ker se je bližal konec, ampak ker sem se veselil predavanja, ki ga je imel prof. Anton Štrukelj, ki me vedno znova navdušuje s svojo gorečnostjo za svetost Cerkve, ko je razlagal, da je potrebno stopiti v stik z lepoto, da bo ta lepota postala naše navdušenje nad lepoto Kristusa iz prve roke – mi duhovniki ga poznamo – vsaj morali bi ga – iz prve – moje roke. Dobro je povedal tudi, da so svetniki vidne priče svetosti Cerkve, da moramo gledati nanje, da bi videli lepoto Cerkve in njeno najglobljo resnico. Ob koncu svojega predavanja pa je dejal, da se moramo varovati, da naš padec ne bi povzročil rane Cerkvi.

Želim si in upam, da bodo tudi v prihodnje duhovniški dnevi predvsem izgrajevanje škofijskega prezbiterija, da bi ne glede na trend upadanja števila duhovnikov ostali povezani v bratstvu Kristusovih duhovnikov.

Boštjan Gorišek, kaplan v Šentjerneju

»Daj mi piti« pomeni imeti pogum in se pustiti očistiti in obnoviti najpristnejši del naših izvornih karizem – ki se ne omejujejo samo na redovno življenje, ampak na vso Cerkev – in videti, na kakšen način se lahko izrazijo danes.»

papež Francišek

90 LET ŽIVLJENJA IN DELA ŠOLSKIH SESTER V ŽUPNIJI ŠENTJERNEJ

V soboto, 3. novembra 2018, je bila v župnijski cerkvi sv. Jerneja v Šentjerneju doživeča slovesnost ob spominu na prihod prvih sester v ta kraj pred 90-imi leti.

Pri zahvalnem bogoslužju so se zbrale šolske sestre de Notre Dame, domači farani, sestre iz skupnosti Loyola in večina duhovnikov, ki so kot kaplani v Šentjerneju v teh letih sodelovali s sestrami. Slovesnost je vodil domači župnik in dekan Anton Trpin, in to zato, kot je rekel v nagovoru: ker »najdlje sodelujem in delim življenje s temi sestrami«. Veljajo besede ustanoviteljice blažene Terezije Gerhardinger, da »za Božje delo vsi zastavljamo vse svoje moči«.

Gospod župnik je v nagovoru prikazal 90-letno zgodovino. »Prve sestre so prišle v Šentjernej na prošnjo tukajšnjega župnika Antona Lesjaka dne 12. novembra 1928. Tečaj se je pričel že 15. novembra. Ta tečaj naj bi dal mladim dekletom vse tiste veščine in znanje, ki bi jih kot bodoče žene, matere in gospodinje potrebovale tako na materialnem kot duhovnem področju v svojih družinah. Postopoma se je tečaj razvil v gospodinjstvo -kmetijsko šolo, ki je trajala šest mesecev (od oktobra do aprila). Dekleta so se učila kuhe, peke, priprave jedil, strežbe pri mizi, konzerviranja sadja in zelenjave, pranja, likanja, pospravljanja in šivanja. Med predmeti, ki so jih sestre poučevale, je bila tudi nega bolnika in dojenčka, lepo vedenje, preprosto družinsko knjigovodstvo ter praktični pouk o delu na polju, vrtu in pri živini. Seveda pa je bila

velika pozornost posvečena tudi poglobitvi veroučnega znanja. Zanimiva je ugotovitev, da je iz Šentjerneja izšlo več kot deset gospodinj, ki so gospodinjele po naših župniščih. Tudi to je bil sad in delo sester v župniji. Dekleta so prihajala z vseh strani. Oddaljene so imele tudi možnost prenočevanja v hiši. Ta gospodinjstvo-kmetijska šola je trajala od vsega začetka leta 1928 do leta 1945. Šola je imela državno priznanje od banovine.«

Potrebe kraja so prinašale nove izzive. Tako so sestre »poleg šole odprle tudi vrtec, ki je deloval od pomladi do jeseni. Lahko bi ga imenovali 'kmečki vrtec', ker je deloval v poletnem času; sestre so varovale otroke, ko so kmetje kmetovali. V vrtcu so se zbirali otroci od blizu in daleč, včasih jih je bilo več kot sto. Poleg varovanja so sestre nudile otrokom osnovno vzgojo, jih učile molitev, lepega vedenja, risanja in lažjih ročnih del. Sestre so poleg tega pomagale tudi v cerkvi in ljudem. Skrbele so za cerkveno perilo, peko hostij, krašenje cerkve; kuharice so pomagale pri slovesnostih, kot so birma, prvo sveto obhajilo, poroke, bile pripravljene za pogovor in obiskovale bolnike.«

Ker »vsa Božja dela zorijo počasi in v trpljenju«, je tudi v to skupnost močno zarezala »druga svetovna vojna, ki je vse to zavrla in

JAGODE NAŠE PASTORALE

šola in vrtec sta bila ukinjena. Sestre so se morale prilagoditi novim razmeram. Še več: v Vovkovo hišo, ki je župnijska nadarbina, v kateri so sestre živele in delovale, so morale leta 1948 sprejeti šentjernejske duhovnike, ki jih je tedanja komunistična oblast pregnala iz župnišča. To se je zgodilo 20. januarja 1948 čez noč. V težkih, utesnjenih in skromnih razmerah so skupno z veliko vero in zaupanjem delovali naprej. Poleg kateheze so se sestre morale spopasti še z delom na polju, da so lahko preživele skupaj z duhovniki. Ni bilo lahko in na to kar preveč pozabljamo. Tudi hlev in delo na njivah, kolikor jih je še ostalo od nacionaliziranega premoženja – tudi to je spadalo v pastoralno dejavnost, in to delo je v resnici pomagalo za preživetje.«

Zaradi vsega tega – je povzel gospod župnik svojo misel – so se »sestre močno zapisale v zgodovino župnije in kraja, in, hvala Bogu, da imamo še vsaj dve sestri, Karmen Balgač in Marjeto Fajdiga, ki sta nenadomestljivi za naše pastoralno delo: od katehez, ročnih del, skrbi za cerkveno perilo in paramente, Karitas, kuhanja in še nešteto drobnih del, ki jih javnost ne vidi, včasih pa tudi ne ceni«,

je razlagal gospod župnik. Poudaril je, da je »obdobje dela in življenja sester v Šentjerneju rodilo 18 duhovnih poklicev sester de Notre Dame iz te župnije, od katerih so še žive Darija Krhin, Judita Božič, Slavka Cekuta in Marjetka Jeralič. V obdobju 90 let se je zvrstilo 26 sester, ki so s svojim delom, življenjem in vero vtisnile močan duhovni in kulturni pečat župniji. Ne glede na to, kakšen je odnos javnosti do duhovnih poklicev, sem trdno prepričan, da so še kako potrebni sedanjemu človeku in človeštvu,« je rekel in zaželel, da bi bila slovesnost »zahvala in velika prošnja za nove duhovne poklice – duhovne poklice vseh vrst in za vse redovne hiše. S karizmo, s katero Bog kliče človeka, duhovnika, redovnika in redovnico, daje milost, in to je največja sreča za osebno življenje ter največje bogastvo za tiste, h katerim je ta duhovni poklic poslan.«

Po maši je izrekla zahvalo še provincialna predstojnica s. Magda Burger, ki je med drugim povedala, da je »naša ustanoviteljica vedno želela, da bi sestre živele in delovale v manjših krajih, po tri ali dve; da bi živele med ljudmi in z ljudmi. Tako so živele in še vedno živijo naše sestre prav tu, v šentjernejski

ŠKOFIJA NOVO MESTO

fari.« Posebej se je zahvalila gospodu župniku Trpinu za povabilo k praznovanju, za njegovo zvesto ter dobrosrčno sodelovanje s sestrami, za njegovo skrb, požrtvovalnost in razpoložljivost za naše ideje in mnoge spodbude. Zahvala je veljala tudi vsem nekdanjim kaplanom pa tudi faranom za vse gmotne in duhovne darove, s katerimi nam pomagata, da živimo v zvestobi to, za kar nas pošilja Bog.

V njem je naše skupno veselje: da skupaj v Kristusu gradimo svet, ki bo sončen, vesel, rodovit in človeka bolj vreden.

Po maši je sledilo srečanje: najprej v župnišću, potem pa še pri skupnem kosilu – vse v veliki hvaležnosti za Božje darove in blagoslov pri delu sester v teh 90-ih letih.

sestre de Notre Dame

SLOVESEN SKLEP IN ODMEVI Z NOVOMEŠKEGA MISIJONA

Od 16. do 25. novembra lani je pod geslom »Jezus, daj mi žive vode!« potekal odmevni misijon v Novem mestu. O bogatem dogajanju in misijonarjih smo poročali že v prejšnjih številkah. Ker pa misijon ni le seštevke različnih prireditev, temveč je predvsem milostni čas za duhovno prenovo življenja, prislunimo izsekem iz pričevanj novomeških vernikov, ki so jih predstavili ob koncu velike sklepne slovesnosti na nedeljo Kristusa Kralja v športni dvorani Leona Štuklja.

»V času priprave na misijon sem se večkrat spomnila na misijon iz mojih najstniških let, ki je bil zagotovo eden izmed dejavnikov, ki so mi pomagali, da sem našla svoje mesto v Cerkvi.

Moja želja pred novomeškim misijonom je zato bila, da bi čim več naših faranov, predvsem mojih najbližjih, doživelo kaj podobnega. V tej

želji sem se spodbujanja lotila kar malo preveč marketinško. Ko sem se udeleževala svetih maš in srečanj, sem prišla do spoznanja, da so vsi naši misijonarji predvsem odprti za delovanje Svetega Duha in da so različne karakterne lastnosti samo orodja, s katerimi se nas Bog poskuša dotakniti. In se me je dotaknil. Predvsem tako, da sem spoznala, da sem jaz tista, ki se moram odpreti Božji ljubezni in se truditi, da postanem potrpežljiva žena in mama, ki je želi prislunčiti.«

»V tem tednu sem si zavestno vzel čas za redno udeležbo na misijonskih dogodkih. Hvaležen

JAGODE NAŠE PASTORALE

sem, da sem po besedah misijonarjev dobil kar nekaj smernic za boljše izpolnjevanje svojih stanovskih dolžnosti, kot mož, oče in moški v družini in družbi. Če sem čas našel v tem tednu, vem, da si tudi sicer lahko vzamem čas za stvari, ki so zares pomembne. Kot je rekel g. Aleš Čerin, je za moškega na prvem mestu žena, na drugem so otroci, potem starši in vse ostalo. Res si želim in se bom trudil, da bi bila ta misel moje vodilo pri vseh odločitvah in dejanjih.»

**Urška in David Kapš,
starša šestih otrok**

»Mogoče se mladi ne znamo vedno izraziti in pokazati svoje hvaležnosti. A to, v kar smo prepričani, v kar verjamemo, srčno zagovarjamo in živimo. Zato smo radi še otroci. Otroška preprostost in njihov svet, ki ni tako zelo zapleten, tudi naša življenja, tudi moje življenje, dela lepše. Tako lepo je verovati po otroško. Včasih se bojim, da z odrasčanjem tega ne bi izgubil. A ko se ozrem okoli sebe in vidim, da se vera ne zrcali le v očeh otroka, ampak tudi mame, očeta, starejše gospe ali gospoda, dobim zagotovilo, da mi bo vsako obdobje v življenju prineslo točno to,

kar bom potreboval. Jaz pa moram skrb in negotovosti pustiti. Njemu. Sam skušam vsak dan najti nekaj Božjega. Se za nekaj zahvaliti in hkrati biti preprosto to, kar sem.»

**Žan Pust,
dijak 4. letnika tehnične gimnazije**

»Eno celo leto smo se z vsakodnevno molitvijo v cerkvah našega mesta pripravljali na milostni čas misijona. Hitro je minilo leto in misijon se je začel. Nagovori pri svetih mašah, predavanja, okrogle mize, druženja – vse je bilo zelo bogato. Zato se vam, dragi misijonarji, tudi v imenu starejše generacije

ŠKOFIJA NOVO MESTO

in krajevnega bratstva Frančiškovega svetnega reda v Novem mestu najiskreneje zahvaljujemo. Naj seme, ki ste ga posejali v Božjem imenu, obrodi dobre sadove! Srčika vaših razmišljanj je bila Božja ljubezen. In ta ljubezen ozdravlja žalostne, bolne, osamljene, objokane, objokane v srcih, vse. Ta darujoča ljubezen je mnogokrat tako močna, brezpogojna, da kar boli. In kakšni

postajamo po tem najlepšem Božjem daru mi? Naši obrazi, oči, pričujejo o tem. Pričujemo, da nas vesela novica – Jezusov evangelij, ozdravlja in tako postajamo Njegove priče v tem času z veselimi obrazi in pogledi. Stoterna hvala vsem. Bog plačaj.»

Antonija Colnar,
molivka in bralka v župniji

ADVENTNA DUHOVNA OBNOVA SODELAVCEV ŽUPNIJSKIH KARITAS

Duhovno obnovo je pripravila Škofijska karitas Novo mesto 15. decembra v Šentjerneju. Začeli smo jo s pozdravom predsednika ŠK NM in molitvijo, vodil pa jo je g. Anton Gnidovec, župnik v Vinici in dekan črnomalske dekanije. Srečanje je bilo razdeljeno na tri dele: najprej dve premišljevanji z odmorom in nato sv. maša v župnijski cerkvi.

Na začetku se je približno polovica udeležencev predstavila in povedala nekaj besed o svojem delu. Voditelj je vzel za osnovo meditacijo Božjo besedo adventnega časa in se posebej zadržal pri nedeljskih evangelijih. Najprej nas je spomnil na Noeta in njegov čas. Tudi takrat je bila velika stiska, zmeda, bučanje morja in valov. Podobno je Jezus napovedal, da bodo »ljudje ginili od strahu in pričakovanja tega,

JAGODE NAŠE PASTORALE

kar bo prišlo nad ves svet, kajti nebeške sile se bodo majale» (Lk 21,26). Jezus je novi Noe. Kdor mu veruje in se oklene njegovega križa, bo rešen. Razmišljanje nas je popeljalo tudi v svet znanosti, ki nam govori o Božji vsemogočnosti, ne more pa rešiti ključnega vprašanja o smislu vsega in o večnosti. Sklep tega razmišljanja je bil: »Čujte in vsak čas molite, da bi zmogli ubežati vsemu temu, kar se bo zgodilo« (Lk 21,36). To pa ne pomeni, da se vsega tega bojimo, ampak, da utrdimo vero v Jezusa, edinega Odrešenika.

V drugem delu smo nadaljevali s predstavitvijo in se nato srečali z Janezom Krstnikom, ki je oznanjal krst spreobrnjenja v odpuščanje grehov. Pripraviti je potrebno Gospodovo pot in zravhati njegove steze ter poravnati vse, kar je krivo in hrapavo. Vsi se zavedamo, kako je to težko. Znamo to narediti pri drugih, a velikokrat ne pri sebi. Tretja adventna nedelja nosi v sebi veselje, kajti Gospod je blizu. A množice so Janeza spraševale: »Kaj naj storimo?« (Lk 3,10). »Kdor ima dve suknji, naj ju deli s tistim, ki nima nobene, in kdor ima živež, naj stori prav tako« (Lk 3,11). Dve suknji pomeni tudi ogrniti tistega, ki je še posebno notranje

ranjen, ki mu je vzeto človeško dostojanstvo, ki je do konca zapuščen, kar ni nujno samo gmotna revščina. Tu mora priti na pomoč s toplo roko tudi vsaka župnijska karitas.

Nato smo odšli k sveti maši. Med njo je bila priložnost za božično sv. spoved, kar so mnogi lepo uporabili. Med sv. mašo nas je voditelj še posebno spomnil na blažene drinske mučenke, med njimi tudi dve Slovenki, s. Antonijo iz župnije Hinje in s. Krizino iz župnije Šmarjeta. Ob njihovem zgledu mučeništva je še posebej izpostavil njihovo delovanje za pomoč tistim, ki so bili v stiski.

Na koncu smo se srečali ob skupni mizi v bližnjem gostišču. Iskrena zahvala velja dekanu Gnidovcu za njegove misli, msgr. Trpinu, ki nas velikodušno vsako leto sprejme, kaplanu Boštjanu Gorišku, sodelavcem ŠK NM Gregorju Vidicu, Andreji Kastelic, Tamari in Simonu Dvorniku. Vsak na svoj način so prispevali k temu, da je bilo to srečanje bogato in koristno za nadaljnje delo. Udeleženci so bili navdušeni in čas, namenjen srečanju, je prehitro minil. Bog povrni vsem!

Ciril Murn, predsednik ŠK NM

ŠKOFIJA NOVO MESTO

ISKRICA UPANJA V CERKLJAH OB KRKI

Dobrodelni koncert Župnijske karitas

Na nedeljo Kristusa Kralja, 25. novembra 2018, smo v ŽK Cerklje ob Krki pripravili tretji dobrodelni koncert Iskrice upanja za pomoč ljudem v stiski.

Številčen obisk drugega koncerta, nesebični nastopi izvajalcev, velikodušni prispevki in potrebe, ki jih vidimo pri Karitas, so spodbudili organizacijo tretjega koncerta v naši župniji. Obetali smo si zelo lep koncert, ki bo pomagal olajšati kakšno stisko, obrisati kakšno solzo in nas povezati v občutku, da drug drugega potrebujemo. Čut za sočloveka, prispevek za skupno dobro in dobra volja pa so odlikovale tudi naše nastopajoče, ki so se odrekli honorarju in tako s svojo izpovedjo skozi pesem okrasili večer. Osrednja misel tedna Karitas »Modrost iz korenin modrosti« kliče k povezovanju do odprtosti, iskrenosti in igrivosti mladih ter modrosti, trdnosti in izkušenj starejših. Najpomembnejši korak je prisluhniti mladim, da podelijo svoja občutja ter vso težo strahov in bolečin. Ob tem pa

potrebujejo trdno oporo in zaupanje s strani odraslih, ki jih cenijo in jih imajo radi.

Večer so s svojim nastopom polepšali: zbor vrtca Pikapolonica Cerklje ob Krki, ansambel Urok, družina Francič, klapa Parangal, skupina Jarica, pevski zbor župnije Cerklje ob Krki DOM, ansambel Posavski veseljaki, ljudske pevke iz Cerkelj, ansambel Dolenjskih pet, Tanita Lipar in ansambel Slavček.

Med koncertom smo zbrali 1.150,00 € prostovoljnih prispevkov.

Povezujmo se z nitkami dobrote. Koncert je k temu veliko pripomogel. Bogu, Škofijski karitas Novo mesto, občini Brežice in vsem, ki so pri izvedbi pomagali, prisrčna hvala.

*Vilma Kerin,
tajnica ŽK Cerklje ob Krki*

JAGODE NAŠE PASTORALE

BOŽIČ V ROMSKEM NASELJU BREZJE - ŽABJAK

Adventni čas je vedno nekaj posebnega. Je čas, ki prinaša toplino, nasmeh, predvsem pa mir in spokojnost. Tudi za prebivalce romskega naselja Brezje in Žabjak je bilo v adventu malo drugače.

Na začudenje vseh najmlajši prebivalcev jih je za svoj god obiskal Miklavž, se z njimi pogovoril in jih obdaril s sladkarijami. Otroci so ga bili zelo veseli in so obljubili, da se bodo naučili pesmi in molitve. Da obljube niso prelomili, so dokazali že čez en teden, ko so skupaj s starši pri kapelici Matere Božje postavili jaslice in božično drevo. Jaslice so jim posodili s škofije, blagoslovil pa jih je rektor Peter Kokotec in imel ob njih kratko katehezo. Otroci so prepevali božične pesmi v romskem in slovenskem jeziku. To je še posebej popestrilo srečanje, katerega se je med drugimi udeležil tudi generalni vikar novomeške škofije Božidar Metelko.

Na sveti večer pa je bila v romskem naselju prvič polnočnica. Bogoslužje je vodil Matic Vidic, pastoralni asistent v Vojaškem vikariatu. Veliko Romov ni vedelo, kaj točno naj pričakujejo, vendar so vsi tisti, ki gojijo iskreno vero do Matere Marije, vedeli, da je to praznovanje rojstva našega Odrešenika in tudi njihovo praznovanje. Začutili so, da je luč miru potrebno prižgati v svojih srcih in jih odpreti za ljubezen. Kakor se je Odrešenik prvim razodel pastirjem, ki so veljali za nižjo kasto, saj so bili manj pomembni in včasih prezrti, tako se je na ta sveti večer razodel tudi pri njih, Romih. Bogoslužje smo

končali s prepevanjem Svete noči, nato pa smo se posladkali ob domačih dobrotah.

Škofija Novo mesto bo še naprej skrbela za t. i. misijon med Romi z redno katehezo za otroke in starejše. Da bo uspešna, se priporočamo v molitvi.

Matic Vidic, pastoralni asistent v SV

ŠKOFIJA NOVO MESTO

»ČESAR SE MI VESELIMO, RADI Z DRUGIMI DELIMO«

V soboto, 12. januarja, se nas je preko sto kolednikov s spremljevalci in domačimi duhovniki srečalo na vsakoletnem srečanju kolednikov v župniji Marijinega vnebovzeta v Trebnjem. Tudi letos smo se koledniki vrnili v kraj, kjer je svoje otroštvo preživel naš veliki misijonar in svetniški kandidat Friderik Irenej Baraga, katerega so mnogi koledniki spoznavali med lanskim poletnim oratorijem in skozi zgodbo v adventnem koledarju. Srečanje smo pričeli s sveto mašo, ki jo je daroval novomeški škof msgr. Andrej Glavan. Z nami je podelil nekaj lepih izkušenj, ki jih je doživel ob svojem potovanju k slovenskim misijonarjem. Videl je veliko stavb in drugih projektov, za katere so prispevke zbirali slovenski koledniki. Pri sveti maši smo se zahvalili Bogu za vse lepe trenutke, izkušnje in milosti, ki smo jih prejeli v dneh koledovanja. Po sveti maši smo se posladkali z rogljički, nato pa v kulturnem domu prisluhnili pričevanju misijonarke s. Polone Švigelj, ki nam

je zelo navdušeno pripovedovala o življenju in navadah v misijonskih deželah. Pokazala nam je nekaj slik, zmolila očenaš v njihovem jeziku in skupaj smo zapeli pesem Slava. Letošnji prispevki naših kolednikov bodo veliko pomagali misijonarjem na Madagaskarju, Albaniji, Braziliji, Malaviju, Ugandi, Senegalu,...

Za razvedrilo in zabavo je poskrbel g. Jakob Trček SDB, župnik v Šentrupertu. Z svojimi hitrimi prsti in čarovniškimi triki je poskrbel za nasmeh in začudenje na naših obrazih. Kmalu je zadišalo po picah, ki so nam zelo teknile.

Po končanem kosilu smo se polni lepih misijonskih in koledniških vtisov vrnili misijonarit na domače poljane.

Letos pa je našo škofijo doletela čast, da je koledniška skupina iz župnije Kočevje obiskala predstavnike oblasti. Z otroki smo 9. januarja zgodaj zjutraj odpravili iz Kočevja. Malo še zaspiani smo kmalu prišli na Misijonsko središče

JAGODE NAŠE PASTORALE

in od tam v državni zbor, predsedniku države, nadškofu, na nunciaturo, založbo Družino in Karitas. Povsod je odmevala pesem, oznanilo in veselje, da je rojen Odrješnik, ki na ta svet prinaša mir in blagoslov. Gospod predsednik je dobil prav posebno darilo: ročno izdelano zvezdo repatico, ki bo sijala nad jaslicami v

predsedniški palači. Da pa tudi drugi niso ostali praznih rok, so vsakemu predstavniku oblasti izročili tudi posebne "Medene zvezde" - slastne medenjake, ki jim bodo zagotovo teknil.

*Matej Gnidovec,
škofijski animator za misijone*

NOVO LETO - SPOMIN SMRTI BL. ALOJZIJA GROZDETA

Na novega leta dan, 1. januarja 2019, je minilo 76 let od mučeniške smrti blaženega Alojzija Grozdeta.

Ko se je namreč za božične praznike in novo leto 1943 vračal domov, ga je na Mirni zajela partizanska enota in ga po krivi obtožbi iz preventivnih razlogov obsodila na smrt. Ob potoku Vejeršca so ga ponoči umorili. Postal je mučenec za vero. Tega dogodka smo se z bogoslužjem spomnili v župnijski mučeništva na Mirni, kjer je bila 1. januarja dopoldne v župnijski cerkvi sveta maša, nato pa molitev ob znamenjih na kraju mučeništva.

Sveto mašo je ob somaševanju duhovnikov daroval nekdanji urednik Družine, arhidiakon

in kanonik, msgr. Franci Petrič. V homilji je izpostavil svetli lik mladega mučenca, ki je lahko vzor številnim kristjanom v Sloveniji in po svetu – v doslednem življenju po evangelijskih načelih tudi za ceno preganjanj in zasramovanj. Petrič je poudaril: »Tudi smrt Alojzija Grozdeta je bila svojevrstno pričevanje za moč božiča, pričevanje za Kneza miru. A hoja za tem Knezom miru ni lahka. Biti kristjan, to je biti Kristusov, je osebna odločitev, ki zahteva tudi nesebičnost in pogum, zlasti pogum, da je človek drugačen. Bl. Lojze nam je v tem zgled, pa tudi priprošnjik. /.../ Tak

ŠKOFIJA NOVO MESTO

je bil bl. Lojze Grozde, ki je potrdil pripadnost Kristusu z mučeništvom, od besed je prešel k dejanjem. Ob vseh viharjih je mlad dozorel v trdni, neomajni in življenjski veri. To razberemo tudi iz njegovih pesmi: gre za njegovo teženje po višjem, lepšem in boljšem, vleklo ga je v drzne višine kreposti in prave sreče. Pri tem so mu pomagala vsa sredstva, ki jih je takrat ponujalo življenje v občestvu Cerkve. Marijina kongregacija, Katoliška akcija, mladci in še kaj je krepilo njegovo krščansko držo v viharjih mladostnih letih ter usmerjalo njegov korak.« Kot laiški apostol je deloval med vrstniki ter jih navduševal za zvestobo Bogu in Katoliški cerkvi v težkih časih narodove zgodovine.

Ob koncu svete maše je sledila počastitev relikvij, potem pa so verniki med molitvijo rožnega venca odšli še v gozd na kraj mučeništva pod mirnim gradom, kjer so se mlademu mučencu priporočili v molitvi. Ob koncu so se zahvalili

župniji Mirna in župniku Hladniku s sodelavci, ki lepo skrbijo za ta sveti kraj, ki obiskovalcem govori o mučeništvu našega mladega mučenca.

Bl. Alojzij Grozde je bil na pravkar končani sinodi mladih v Rimu na spletni strani sinode umeščen v rubriko »Mladi pričevalci«. Tako je bil skupaj s številnimi mladimi blaženimi in svetniki z vsega sveta predstavljen za vzor in navdih mladini današnjega časa v hoji za Kristusom.

Igor Luzar

GOD DRINSKIH MUČENK – LJUBEZEN IN ODPUŠČANJE PREMAGATA VSE

Dne 15. decembra lani smo v župnijski cerkvi v Šmarjeti obhajali god blaženih drinskih mučenk. V novomeški škofiji se med njimi še posebej spominjamo s. Marije Krizine Bojanc, ki izhaja iz Zbur pri Šmarjeti, in s. Marije Antonije Fabjan, ki je bila rojena v Malem Lipju pri Žužemberku in tam preživela otroška leta. Drinske mučenke so še Hrvatica s. Marija Julia Ivanišević, ki je bila predstojnica samostana na Palah pri Sarajevu,

s. Marija Bernardeta Banja, madžarskega rodu, in s. Marija Berchmana Leidenix iz Avstrije. Vse blažene sestre so pripadale redu Hčera Božje ljubezni. God drinskih mučenk praznujemo na njihov smrtni dan, 15. decembra, potem ko so bile 24. septembra 2011 v Sarajevu razglašene za blažene. Praznovanje že vsa leta po beatifikaciji vzorno pripravi župnija Šmarjeta.

JAGODE NAŠE PASTORALE

V tamkajšnji župnijski cerkvi je bilo ta dan celodnevno česčenje, zvečer pa sveta maša, ki jo je ob somaševanju duhovnikov daroval Grozdetov postulator Igor Luzar. Praznovanje godu je bilo v znamenju 150. obletnice ustanovitve njihove redovne skupnosti, ki jo je leta 1868 na Dunaju ustanovila s. Frančiška Lehner. Redovnice so delovale v takratni Avstro-Ogrski. Danes jih je 985 in so navzoče v devetnajstih državah na štirih celinah. Ustanoviteljica je svoje sestre spodbujala, naj bodo služabnice in orodje neizmerne ljubezni. In prav tako zvesto orodje Božje ljubezni so bile drinske mučenke. Sestre so na Palah živele preprosto življenje. Vse, dobro in hudo, so delile z ljudmi. Živele so v versko mešanem okolju: med katoličani, pravoslavni in muslimani. Ljudje so jih cenili. Tako je bilo vse do zime 1941, ko so jih četniki odpeljali na križev pot, kjer so v mučeništvu izročile svoje življenje nebeškemu Ženinu.

»Svetlo pričevanje blaženih sester je živ zgled vsem nam. Njihovo življenje in njihova smrt je neposreden klic vsem kristjanom, še posebej bratom ali sestram v redovniškem življenju, biti zvest za vsako ceno, s tem ko služite evangeliju in Cerkvi v življenju resničnega bratskega življenja, v vztrajnosti in pričevanju radikalne izbire za Boga,« so zapisale sestre ob njihovem godu. Med mašo smo zmolili tudi molitev za njihovo kanonizacijo.

Igor Luzar

SVETOVNI DAN MLADIH V PANAMI NAGOVARJA MLADE

Pred vrati je 34. svetovni dan mladih. Papež Frančišek je mlade v nasprotju z drugimi

leti kar januarja povabil v tropske kraje, v mesto Panama, ki s svojim mostom povezuje obe Ameriki, predstavlja povezavo med različnimi konci sveta, med različnimi kulturami in vrednotami.

Geslo letošnjega srečanja, ki bo odmevalo tudi na Stični mladih, je: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi« (Lk 1,38). Marijine besede, ki jih je izrekla angelu, so pogumen in velikodušen »da.« To pa lahko izreče le tisti, ki »je razumel skrivnost poklicanosti, torej iti iz sebe in se postaviti v služenje drugim. Naše življenje dobi pomen samo v služanju Bogu in bližnjemu,« je ob tem povedal papež Frančišek.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Moč mladih, h kateri nas spodbuja papež že vse od pričetka predsinodalnega srečanja, je, da mladi lahko spreminjamo svet. Mladi imamo sanje, želje, upanja, ki pa jih pogosto realnost in pričakovanja družbe in sveta vse prehitro pokopljejo. Drža služenja do sebe, drugih in do Boga nas postavlja ob bok Mariji: poslušati in šele nato odgovoriti. To pa nas usmerja tudi k razločevanju naše poklicanosti; k iskanju smisla našega namena in obstoja: kam me kliče Jezus? Kakšen je Njegov načrt zame? Sem ga pripravljen slišati, razumeti in ga uresničiti? Božji načrt je, da nas osrečuje, od

nas pa je odvisno, kaj smo pripravljeni storiti na poti do sreče.

Svetovni dan mladih je eno od takšnih srečanj, ki mladim daje zagon, upanje, ideje in motivacijo za nadaljnje ustvarjanje in življenje v Cerkvi. Bog k Mariji ni poslal angela zato, da bi jo prestrašil, ampak da bi v njej (in posledično tudi v nas) prebudil željo ter preoblikoval njeno življenje tako, da obrodi sadove, privablja nasmeje in razveseljuje številna srca. S pogumom pojdimo v novo leto, po novih poteh ter dopustimo, da nam spregovori Gospod.

Špela Pucelj

PRIPRAVE NA USTANOVITEV KATOLIŠKEGA VRTCA

Želja, da bi Škofija Novo mesto v okviru Zavoda Friderik Irenej Baraga ustanovila katoliški vrtec, je zorela več let.

Lani so se na škofa Andreja Glavana obrnili predstavniki katoliških staršev z željo, da bi škofija ustanovila katoliški vrtec. Škof je njihovo pobudo dal na sejo Zbora svetovalcev. Hkrati se je na škofijo s pismom o nameri obrnil tudi generalni tajnik Škofijske karitas Novo mesto Gregor Vidic in zaprosil za najem dodatnih prostorov za izvajanje novih programov ŠK.

Člani ZS so na 4. seji, ki je bila 14. junija 2018, podprli obe pobudi in odgovornim naročili, naj pripravimo potrebna izhodišča za končno odločitev. Podpisani sem zaprosil arhitekta Igorja Derlinka iz Novega mesta, naj pripravi idejni načrt za vrtec, razširjeno dejavnost ŠK in za ureditev ostalih prostorov. Po novem bo pritličje starejšega dela stavbe v celoti namenjeno vrtcu,

Konservatorij za glasbo se seli v drugo nadstropje. Katehetsko pastoralna šola in drugi uporabniki bodo v prvem in drugem nadstropju. Prostori v mansardi bodo namenjeni Škofijski karitas. V ta del stavbe bo potrebno umestiti tudi dvigalo.

Zbor svetovalcev Škofije Novo mesto je na 5. seji, ki je bila 24. oktobra 2018, soglasno podprl oba projekta: ustanovitev katoliškega vrtca in razširitev dejavnosti Škofijske karitas.

Škofija Novo mesto je 30. oktobra pripravila posvetovanje o katoliškem vrtcu, ki so se ga poleg škofijskega vodstva udeležili tudi mestni župniki in predstavniki vernikov iz mestnih župnij. Udeleženci so sprejeli nekaj ugotovitev:

- Vzdušje med starši in drugimi verniki je zelo pozitivno in naklonjeno novemu vrtcu.
- Škof je izpostavil željo škofije, da mora imeti vrtec pastoralni in vzgojni namen.

JAGODE NAŠE PASTORALE

- Potrebna bo odločitev glede programa novega vrtca. Iz razprave je bilo čutiti naklonjenost vrtcu po pedagogiki Montessori.

Arhitekt skupaj s sodelavci že pripravlja dokumentacijo za gradbeno dovoljenje in izvedbo obnove. Načrti bodo na voljo do konca februarja. Sledilo bo iskanje ponudb za izvedbo obnove in izbor najboljšega ponudnika.

Prenovo prostorov bomo začeli 1. julija 2019. Groba gradbena dela bodo končana do

začetka septembra, ko se v zavodu začnejo redne dejavnosti.

Novi vrtec bo začel delovati s šolskim letom 2020/2021, vpis že kmalu po novem letu 2020.

Dragi bralci in bralke Jagod, opozorite mlade starše na nov katoliški vrtec v Baragovem zavodu v Šmihelu.

*Janez Gril, ravnatelj
škofijske gospodarske uprave*

FILM O BLAŽENEM ALOJZIJU GROZDETU IN PROŠNJA ZA DONACIJO

Postulatura bl. Alojzija Grozdeta in Škofija Novo mesto v sodelovanju s filmskim studiem – *Studio Siposh* – pod vodstvom režiserja Davida Sipoša in njegove ekipe, pripravlja film o blaženem mučencu Alojziju Grozdetu. Namen filma je predstaviti občinstvu doma in v tujini svetniški lik našega mladega blaženega mučenca in tudi tako pospeševati njegovo češčenje. Film bo podnaslovljen tudi za predvajanje v tujini. Film je sodobni medij, ki močno nagovarja človeka. Za predvajanje bo pripravljen v letošnjem letu.

Vsebina filma: Dokumentarni film bo govoril o življenjski zgodbi blaženega Alojzija Grozdeta,

nezakonskega sina, ki so ga življenjske okoliščine premetavale sem in tja ter ga na koncu usidrale v trdno in zgledno osebnost, ki nam je lahko za zgled tudi danes. V dokumentarnem delu bodo nastopili intervjuvanci – tisti, ki so ga osebno poznali, in tisti, ki so se z njim profesionalno ukvarjali, igrani deli filma pa bodo vse skupaj povezali v zanimivo pripoved, ki bo spremljala Lojzeta od majhnega dečka do smrti.

Ker je nastajanje filma povezano tudi s precejšnjimi stroški, Vas vabimo, da k realizaciji pomagate z denarno donacijo. Že vnaprej se Vam zahvaljujemo za Vaš dar, s katerim bomo skupaj uresničili projekt.

Donacijo lahko nakažete na transakcijski račun pri NLB d. d., številka računa: SI56 0297 0025 5896 447 – s pripisom: film bl. A. Grozdeta, ali pa dar osebno oddate v ekonomatu Škofije Novo mesto, Kapiteljska ul. 1 – namen: film bl. A. Grozdeta.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

DAN POSVEČENEGA ŽIVLJENJA

Redovnice in redovniki novomeške škofije bomo dan posvečenega življenja, **2. februarja 2019, obhajali v Šentjerneju**. Srečanje pod geslom »Ker je tudi mene osvojil Kristus« (Flp 3,12), se bo pričelo ob 9.30 z molitvijo. Ob 10. uri bo daroval sv. mašo novomeški škof msgr. Andrej Glavan. Po maši sledi tradicionalno druženje v župnišču.

Še posebej lepo vabljeni vse redovnice in redovniki, da se zahvalimo za zvestobo in obnovimo svojo podaritev Bogu. Kontemplativni redovi pa se skušajte ob isti uri v duhu pridružiti našim molitvam.

p. Krizostom Komar OFM

POMLADNO SREČANJE ANIMATORJEV ORATORIJA

V soboto, 23. februarja, dopoldne v Baragovem zavodu v Novem mestu.

V letu 2019 bo za oratorijsko temo spet na vrsti literarni junak. Navdušil nas je legendarni Peter Klepec. Razlogov za takšno izbiro je več. Peter Klepec je najprej slovenski junak, čigar zgodba je globoko zakoreninjena v naših pripovedkah.

Lahko rečemo, da pooseblja tisto najboljšo v slovenskem narodu, ki je na videz majhen in slaboten, a v sebi skriva neizmerno moč, ki zlomi katero koli velesilo. Vrednote, po katerih živi in se ravna, pa so temeljne krščanske vrednote: odpustčanje, zaupanje, vera, ljubezen, ponižnost, delo, pomoč bližnjemu ...

Vsakoletni skupni začetek neposrednih priprav na poletni oratorij je PSAO = Pomladno Srečanje Animatorjev Oratorija. Srečanja bodo v vseh škofijah. Na vsakem bosta predstavljena oratorijski priročnik in letošnji junak. Naučili se bomo himno s koreografijo, pregledali vrednote posameznih dni, pripravljene pa bodo tudi številne uporabne in poučne delavnice. Pomemben del programa so seveda druženje, duhovnost, igre in sklepanja novih poznanstev ...

Vabljeni animatorji in vsi, ki so na različne načine vključeni v oratorijsko dogajanje po naših župnijah.

ROMANJE ZA ZAKRISTANE, KRASILKE IN ČISTILKE

Služba in poslanstvo, ki ga zaznamujemo v cerkvi kot neprecenljiv dar posameznika v vsaki župniji, je skrb za urejenost bogoslužnega prostora. Skrbniki naših svetišč ste zakristani, krasilke in čistilke. Vam se želimo zahvaliti za vaše delo in vas prositi za opravljanje poslanstva tudi za naprej.

Vabim vas, da se **16. marca udeležite romanja v Prekmurje**. Tam bomo poslušali krajše strokovno predavanje in si ogledali nekaj romarskih svetišč. Dodatne informacije boste prejeli od svojih župnikov. Program in navodila boste našli v Sporočilih slovenskih škofij.

V upanju na snidenje vas lepo pozdravljam.

Dejan Pavlin, škofijski referent za zakristane

JAGODE NAŠE PASTORALE

POSTNA DUHOVNA OBNOVA ZA KATEHISTE IN KATEHISTINJE

V petek in soboto, 15. in 16. marca 2019, v Baragovem zavodu v Novem mestu.

24 ur duhovnega postanka v pripravi na veliko noč bo v Baragovem zavodu. Vabljeni predvsem slušatelji KPŠ in katehistinje ter katehisti. Pri oznanjevanju največje in najlepše resnice naše vere potrebujemo vedno znova najprej svojo poglobitev v smislu Slomškovih besed: »Kdor hoče druge vneti, mora sam goreti.«

POSTNA DUHOVNA OBNOVA ZA DUHOVNIKE

Šestega marca bo pepelnica, ki naznanja začetek postnega časa. Že nekaj let imamo duhovniki v tem času *postno duhovno obnovo*, da se tudi mi na ta način pripravljamo na naš največji praznik – veliko noč.

Duhovna obnova bo **v sredo, 27. marca, v Baragovem zavodu v Šmihelu – Novem mestu ob 9. uri**. Vodil jo bo dekan Teološke fakultete, prof. dr. Robert Petkovšek CM – lazarist iz Ljubljane. Zbrali se bomo do 9. ure, ko bo že prvi nagovor, nato ob 11. uri drugi, ob 12.30 škofova sv. maša in med njo sklepna meditacija. Po maši kosilo za vse. Med nagovori priložnost za sveto spoved. S seboj prinesite albe in vijolične stole za somaševanje.

Vzemite si čas za postno duhovno poglobitev in predstavite druge pastoralne obveznosti.

Božidar Metelko

ŠKOFIJSKA PASTORALNA KONFERENCA

Škofijska pastoralna konferenca za duhovnike vseh šestih dekanij je vsako leto na prvo sredo v marcu. Ker pa je letos na ta dan pepelnica – začetek postnega časa, bo izjemoma konferenca **3. aprila 2019 ob 9. uri v dvorani Baragovega zavoda v Šmihelu**. Referat – tema konference bo objavljena naknadno v Sporočilih slovenskih škofij meseca marca.

Spored:

I. del: REFERAT

– vmes krajši odmor ob kavici

II. del: Pogovor v skupinah – po dekanijah

III. Plenum – pogovor s predavateljem

– skupno kosilo

Pastoralna konferenca je obvezna za vse duhovnike naše škofije, zato se je z veseljem udeležite.

Pastoralna služba

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Zavod Friderik Irenej Baraga in
Konservatorij za glasbo Jurij Slatkonja
organizirata

NOVOMEŠKI SAKRALNI ABONMA

V letu 2019 pričnemo s sakralnim abonmajem, s katerim Novo mesto stopa ob bok evropskim kulturnim mestom, kjer so takšni abonmaji postali že tradicija. Na osmih koncertih bodo nastopile že uveljavljene zasedbe, tako doma kot v tujini. S tem projektom želimo ponuditi raznovrstne programe iz slovenske in tuje glasbene literature in s tem zapolniti sakralno vrzel v novomeški glasbeni ponudbi.

*Koncerti se bodo izvajali v stolni cerkvi sv. Nikolaja
in v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta
v Novem mestu.*

Prostovoljni prispevki bodo namenjeni pokrivanju stroškov koncertov.

Zavod
FRIDERIK
IRENEJ
BARAGA

Konservatorij za glasbo
Jurij Slatkonja

NOVO
MESTO

Sreda, 20. 2. 2019, ob 18.30

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Theresa Plut**, *sopran*
- **Polona Gantar**, *orgle*

Nedelja, 24. 3. 2019, ob 19.00

Frančiškanska cerkev sv. Lenarta,
Novo mesto

- **Vokalna akademija
Jurij Slatkonja**
- **Frančiškanski komorni zbor
KUD Hugolin Sattner**

Aleš Makovac, dirigent

Sreda, 24. 4. 2019, ob 19.30

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Kvartet rogov
Slovenske filharmonije**

Četrtek, 9. 5. 2019, ob 20.00

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Zbori in orkester
Zavoda sv. Stanislava**

Damijan Močnik, dirigent

Nedelja, 16. 6. 2019, ob 19.00

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Vokalna skupina Mezzo**

Barbara Lotrič, umetniška vodja

Nedelja, 20. 10. 2019, ob 19.00

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Zbor sv. Nikolaja Litija**

Helena Fojkar Zupančič, dirigentka

Sreda, 6. 11. 2019, ob 18.30

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Koralni zbor Akademije za
glasbo, Univerza v Ljubljani**

Tone Potočnik, dirigent

Sobota, 14. 12. 2019, ob 19.00

Stolna cerkev sv. Nikolaja,
Novo mesto

- **Zbor Slovenske filharmonije**

Beni Csillag, dirigent

JAGODE NAŠE PASTORALE

IN MEMORIAM

DUHOVNIK STANISLAV ŠKUFECA

Gospod Stanislav je bil rojen 1. maja 1925 kot četrty otrok v vasi Spodnje Brezovo v župniji Višnja Gora v številni, kmečki, verni krščanski družini. V njej je bilo štirinajst otrok. Po maturi na ljubljanski državni gimnaziji je v najtežjem povojnem času leta 1945 vstopil v ljubljansko bogoslovje. Po 4. letniku je zaradi nagajanja Udbe moral za eno leto na študij v Džakovo na Hrvaškem. Osemnajstega februarja 1951 ga je svetniški škof Vovk posvetil v duhovnika.

Prvo polovico svojega dolgoletnega duhovništva je preživel v aktivnem pastoralnem življenju, med ljudmi na župniji, drugo polovico pa v nekoliko drugačnem poslanstvu – kot hišni duhovnik pri sestrah notredamkah. Svojo duhovniško pot je začel kot kaplan v Starem trgu pri Ložu, nato je bil kaplan ali duhovni pomočnik v Dobropolju, v Velikih Laščah, Velikih Poljanah. Najdlje je bil župnijski upravitelj na Dobovcu. Nazadnje je bil še duhovni pomočnik v Mengšu in nato v Črnomlju, od koder je 13. novembra 1978 prišel na Struge kot hišni duhovnik in je za s. notredamke skrbel 40 let. Z njimi se je selil iz Strug v hišo na novomeškem Kapitlju, kjer je pridno pomagal s spovedovanjem, od tam pa na Cankarjevo ulico v Novem mestu.

Kot goreč častilec Matere Božje je na prvo soboto v mesecu, 3. novembra 2018, okrepcan s svetimi zakramenti, umrl za ta svet v samostanu sester De Notre Dame v Novem mestu v 94. letu starosti.

Dekanijski duhovniki, redovnice in verniki so se od njega poslovili v nedeljo zvečer v novomeški stolnici s somaševanjem, ki ga je vodil generalni vikar Metelko. Med tem somaševanjem nas je nagovoril sedanji hišni duhovnik sester notredamk mag. Igor Luzar. V nagovoru je med drugim izpostavil pokojnikovo ljubezen do glasbe in citiral zasluznega papeža Benedikta XVI., ki je zapisal:

ŠKOFIJA NOVO MESTO

»Poslušanje glasbenih mojstrov in nam pomaga premišljevati o našem življenju ... Podarja pa nam še več: glasba nas s svojimi zvoki tako rekoč popelje v drug svet in harmonizira našo notranjost. V poslušanju glasbe je g. Stanko našel veliko duhovnega miru, tolažbe in opore.«

Pogreb s somaševanjem, ki je bil v ponedeljek, 5. novembra, v njegovi rojstni župniji v Višnji Gori, je vodil novomeški škof Andrej Glavan. V nagovoru med mašo je poudaril, da je bil g. Stanko preprost duhovnik, ki je zelo veliko molil in bral. Sester ni hranil z visoko teologijo, temveč predvsem s hagiografijo, s svetniškimi zgledi in njihovim duhovnim izkustvom. Dokaz, da je svetnike dobro

poznal, so številne litanije v čast svetnikom, ki jih je napisal in večinoma znal na pamet.

Bog mu je naklonil visoko starost, je naglasil škof, in ga ovenčal zlasti z biserno ter diamantno krono duhovniškega jubileja. Naj odslej prosi za nove duhovne poklice, redovniške in duhovniške.

»Sestram, ki so mu hvaležne in požrtvovalno ves čas in tudi v onemoglosti stregle z očesom budne Marte, se zahvaljujem za zgled nesebične službe,« je poudaril škof. V imenu sester pa se je pri pogrebni maši pokojnemu duhovniku Stanku zahvalila sestra provincialka mag. Magda Burger.

Božidar Metelko

“Naponi med potovanjem pridejo in jih čutimo. Če nam je vseč ali ne, obstajajo. In dobro je imeti isto drznost, kot jo je imel Učitelj, in reči: »Daj mi piti.« Kot se je zgodilo Samarijanki in se lahko zgodi vsakemu med nami, ne želimo potešiti žeje s kakršno koli vodo, ampak s tistim »izvirom vode, ki teče v večno življenje« (Jn 4,14).

papež Frančišek

JAGODE NAŠE PASTORALE

IN MEMORIAM

MIMICA RADE – PREJEMNICA ODLIČJA
SV. JOŽEFA

V soboto, 10. novembra 2018, je bil v Starem trgu ob Kolpi pogreb gospe Mimice Rade, ki je leta 2014 prejela škofijsko odličje sv. Jožefa. Objavljamo pripravljeni pogrebni govor novomeškega škofa Andreja Glavana, ki ga ni mogel izreči, ker so mu nepričakovani zdravstveni zapleti preprečili pot na pogrebno slovesnost.

Dragi gospod župnik, spoštovani sorodniki in poljanski rojaki. Zbrali smo se na pogrebu gospe Mimice Rade, upokojene medicinske sestre, prejemnice najvišjega škofijskega priznanja odličja sv. Jožefa v letu 2014. Po statutu te ustanove imajo prejemniki pravico, če želijo, da jih pokoplje novomeški škof. Vsem sorodnikom izrekam sožalje.

Življenje kristjani razumemo in dojemamo kot romanje v Očetovo hišo – nebeški dom, ki ga je Gospod obljubil in pripravil vsem, ki hodijo v veri za njim. Ta pot je morda vijugasta, strma, zahtevna, naporna, a tudi lepa in edina lahko osmisli življenje. Na tej poti so vsi napori smiselni, če nam pomagajo zoreti v plemenito osebnost in za večno življenje v Očetovem domu, kjer z zlatimi žarki sijalo bo sonce, kot je zapisal eden največjih slovenskih pesnikov prejšnjega stoletja, Srečko Kosovel.

Naj nekoliko odgrnem zastor bogatega življenja pokojne Mimice, ki so jo nekatere poznavalci njenega življenja, zlasti v

novomeški bolnišnici imenovali kar angel in usmiljeni Samaritan za mnoge bolnike v dolgih letih njene službe.

Rodila se je v Predgradu 13. novembra 1928 v krščanski družini s petimi otroki

ŠKOFIJA NOVO MESTO

očetu Jožetu in mami Mariji, roj. Majerle. Prihodnji teden bi obhajala 90. rojstni dan. Oče je bil občinski tajnik v Starem trgu. Zaradi ograje, ki so jo Italijani postavili okrog Starega trga, je bival kar v Trgu. To nekaterim ni bilo všeč, zato so mamo in najstarejšo Mimico partizani odpeljali na Vimolj in ju dolgo zasliševali. Ko so ju izpustili, se je tudi mama iz strahu, da se to ne ponovi, zatekla v Stari trg k očetu. Po kapitulaciji Italije sta oče in mama odšla v Ljubljano in tam ostala do konca vojne. Tako je ostala petnajstletna Mimica z mlajšim bratom in tremi sestrami sama, kar ni bilo lahko.

Po vojni so vsi trije mlajši šli v šole. Mimi je nekaj časa ostala doma. Potem je v nekem časopisu opazila oglas, da iščejo dekleta za šolo za medicinske sestre. Tako se je tudi ona podala od doma in začela šolanje. Žal je prišel 8. marec 1947, ko so iz bolnišnic nagnali medicinske sestre – redovnice usmiljenke in namesto njih so nastopile dijakinje. Zaradi tega so bili najbolj razočarani zdravniki in bolniki. Ko je nastopila službo, je Mimica z vsemi lepo sodelovala. Znala je osvojiti njihova srca. Pri bolnici Belokranjki je opazila rožni venec in ji rekla, da naj še zanje moli. In ozračje se je popravilo. Kmalu so jo nastavili za instrumentarko, nato za glavno sestro.

Ker je ostala samska, se je vsa posvetila službi in dežuranju, včasih tudi namesto drugih, ki so imele družine. Postala je nepogrešljiva.

Do pacientov je bila zelo ljubezniva, sočutna in ustrezljiva, prav tako do

zdravnikov. S tem odnosom je dosegla poseben status. Ko se je ozračje glede vere nekoliko sprostilo, je postala izredna delivka obhajila. Kruh močnih je redno nosila v bolnišnico in v dom starejših občanov. Čeprav je uživala izjemen ugled in spoštovanje, je ostala skromna in ponižna. Nikoli se ni imela za kaj posebnega. Vsem je pomagala v stiskah.

V svojem dolgem 90-letnem življenju je vseskozi dokazovala, da ljubi Boga z vsem srcem, vso dušo in vsem mišljenjem in svojega bližnjega daleč bolj kot samo sebe.

Leta v pokoju je preživljala poleti v Predgradu, pozimi pa pri sestri zdravnici dr. Elici (Humar). Bila je ena najbolj zvestih pri delavniških mašah in še druge je v svojem skromnem avtomobilu vozila v cerkev. Ko je v zadnjih tednih pešala, je šla v bolnišnico in vsak dan prejemale obhajilo. Ko so ji omenjali, da bo, če je Božja volja, praznovala 90. rojstni dan, je rekla: »V nebesih bom praznovala, tam bo lepše.«

Naj zdaj uživa vso polnost sreče v božjem objemu v družbi svojih dragih in vseh, ki jim je pomagala v bolezni in pripravi na smrt, kar je največje dejanje ljubezni. Draga Mimi, počivajte v miru v Vam dragi poljanski zemlji in pri Bogu prosite za duhovne poklice ter za zveste laične apostole po Vašem zgledu.

Amen.

JAGODE NAŠE PASTORALE

IZBOR DEJAVNOSTI G. ŠKOFA ANDREJA GLAVANA

November 2018

30. 10. je sklical in vodil posvet mestnih župnikov iz Novega mesta in predstavnikov staršev glede možnosti in želja za ustanovitev škofijskega katoliškega vrtca v prostorih Baragovega zavoda.
1. 11. je ob prazniku vseh svetih vodil somaševanje v novomeški stolnici. Popoldne je imel mašo na pokopališču v Srebrničah in po maši opravil molitve za rajne in blagoslov grobov.
6. 11. se je v Anton Podbevšek teatru v Novem mestu udeležil soareje o akademiku dr. Milčku Komelju ob predstavitvi njegove biografije, ki jo je v dveh obširnih zvezkih pripravilo Kulturno društvo Severina Šalija.
10. 11. naj bi v Starem trgu ob Kolpi vodil pogreb Jožefove odlikovanke Mimice Rade, vendar je njegovo pot prekrizala vrtoglavica, ki je zahtevala škofovo hospitalizacijo. Iz istega razloga se ni mogel udeležiti niti duhovniških dni v Strunjanu niti proslave ob 120. obletnici rojstva Leona Štuklja, s katero je Novo mesto počastilo svojega častnega občana.
16. 11. je v stolnici vodil somaševanje ob začetku novomeškega mestnega misijona.
22. 11. je na škofiji sprejel obisk župana in predstavnikov Občine Škocjan, ki so predstavili načrte za prihodnje Knobleharjevo leto v tej občini, ob 200. obletnici rojstva njihovega slavnega rojaka, duhovnika, misijonarja in znanstvenika dr. Ignacija Knobleharja.
25. 11. je v športni dvorani Leona Štuklja v Novem mestu vodil veliko sklepno slovesnost novomeškega misijona.

December 2018

- Od 26. 11. do 14. 12. je skupaj z ravnateljem Misijonskega središča Slovenije Matjažem Križnarjem, župnikom Ludvikom Žagarjem in nekaterimi drugimi prijatelji misijonov obiskal slovenske misijonarje na Madagaskarju, ki so v teh dneh obhajali 50-letnico slovenskega misijonarjenja v teh krajih, posebno na področju škofije Farafangana na jugovzhodu države. Osrednje praznovanje je bilo od 7. do 9. 12. v Vaingandranu, izhodišču slovenskega misijonarjenja. Obiskali so tudi skupnost Akamasoa, ki jo je ob glavnem mestu ustanovil Peter Opeka.
17. 12. je bil gost pogovornega večera v Kulturno-kongresnem centru v Dolenjskih Toplicah.
19. 12. se je kot odgovorni škof pri SŠK udeležil sestanka novega telesa v organigramu SŠK: Koordinacije Škofijskih pastoralnih služb (KŠPS).
21. 12. je za novomeško televizijo Vaš kanal in druge medije posnel božično poslanico.

22. 12. je v novomeški stolnici vodil somaševanje ob dnevu samostojnosti in enotnosti ter po maši v prostorih škofije pozdravil navzoče župane in druge povabljene goste iz civilnega življenja.
24. in 25. 12. je v stolnici vodil božično polnočnico in dnevno mašo. Na božič popoldne pa je imel še mašo za oskrbovance Doma starejših občanov v Novem mestu.
27. 12. je imel mašo za oskrbovance Doma starejših občanov v Metliki.

Januar 2019

4. 1. je v sklopu postopka za beatifikacijo božjega služabnika prof. Antona Strleta podal pričevanje o svojih spominih nanj. Izvedeli smo, da se je s tem zaključilo zbiranje pričevanj o božjem služabniku in se je postopek premaknil v naslednjo fazo prevajanja gradiva.
7. 1. se je udeležil seje SŠK v Domu svetega Jožefa v Celju. Zvečer je v Cerkljah na Gorenjskem maševal ob 30. dnevu za brata Jožeta, ki je umrl med njegovim obiskom Madagaskarja.
8. 1. je sprejel letošnje kaplanske izpite kaplanov Boštjana Goriška in Branka Jurejevčiča.
9. 1. se je v pripravi na kanonično vizitacijo in birmovanje udeležil dekanjske konference duhovnikov novomeške dekanije pri frančiškanih v Novem mestu.
10. 1. se je udeležil prvega izmed letošnjih Nikodemovih večerov, kjer sta bila gosta zakonca alpinista Andrej in Marija Štremfelj.
12. 1. je v Trebnjem vodil somaševanje ob škofjskem srečanju kolednikov.
17. 1. je skupaj z misijonarjem Tonetom Kerinom na novomeški televiziji Vaš kanal posnel pogovor o nedavnem obisku misijonarjev na Madagaskarju in njihovem misijonskem delovanju v teh krajih.
18. 1. je v okviru verske oddaje Besede življenja na Radiu Sraka posnel pogovor o nedavnem obisku Madagaskarja.
19. 1. se je udeležil duhovne obnove za člane ŽPS v Baragovem zavodu.

NAPOVEDNIK

Januar

26. 1. Škofjski katehetski dan ob 9.00 v Baragovem zavodu
27. 1. Izročitev Svetega pisma katehumenom ob 9.00 v stolnici
Popoldne ob 15.00 v Baragovem zavodu srečanje za bralce Božje besede

Februar

2. 2. Dan posvečenega življenja sv. maša ob 10.00 v Šentjerneju

JAGODE NAŠE PASTORALE

- 3. 2. Grozdetov molitveni shod in maša na Zaplazu ob 15. uri
- 13. 2. Seja Duhovniškega sveta na ordinariatu ob 9.30 v pritličju
- 16. 2. Srečanje za bralce Božje besede v Zavodu F. I. Baraga
- 20. 2. Prvi koncert sakralnega abonmaja ob 18.30 v novomeški stolnici
- 23. 2. Pomladno srečanje animatorjev oratorija v Baragovem zavodu

Marec

- 3. 3. Grozdetov molitveni shod in maša na Zaplazu ob 15.00
- 9. 3. Plenarna seja ŠPS ob 9.40 na ordinariatu v pritličju, ob 9.00 maša v stolnici
- 13. 3. Seja dekanov na ordinariatu ob 9.00 v pritličju
- 15. – 16. 3. Postna duhovna obnova za katehiste in katehistinje v Baragovem zavodu
- 16. 3. Občni zbor ŠKNM, začetek ob 9.00 z mašo v župnijski cerkvi v Šmihelu, nadaljevanje v dvorani Baragovega zavoda
- 16. 3. Romanje za zakristane, krasilke in čistilke
- 19. 3. Praznovanje sv. Jožefa, glavnega zavetnika škofije, slovesna maša s somaševanjem duhovnikov v stolnici ob 18.00 in podelitev škofijskega odličja
- 24. 3. Novomeški sakralni abonma, koncert v Franciškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu ob 19.00
- 27. 3. Postna duhovna obnova za duhovnike v Baragovem zavodu ob 9.30

April

- 3. 4. Škofijska pastoralna konferenca ob 9.00 v Baragovem zavodu
- 7. 4. Obletnica ustanovitve novomeške škofije;
popoldne Grozdetov molitveni shod in maša na Zaplazu ob 16.00
- 14. 4. Cvetna nedelja
- 18. 4. Veliki četrtek – škofova krizmena maša s somaševanjem duhovnikov v stolnici ob 9.00
- 21. 4. Velika noč – praznik Jezusovega vstajenja
- 24. 4. Novomeški sakralni abonma, koncert v novomeški stolnici ob 19.30

Maj

- 1. 5. Marijin mesec – šmarnična pobožnost
- 5. 5. Začetek tedna molitve za nove duhovne poklice;
popoldne Grozdetov molitveni shod in maša na Zaplazu ob 16.00
- 9. 5. Novomeški sakralni abonma, koncert v novomeški stolnici ob 20.00
- 12. 5. Nedelja Dobrega pastirja – duhovnih poklicev
- 26. 5. Praznovanje godu blaženega Alojzija Grozdetja v škofijskem božjepotnem svetišču pri Mariji na Zaplazu ob 16.00

ŠKOFIJA NOVO MESTO

KAZALO

UVODNIK	1
KRISTUS PO NAŠIH MISIJONARJIH PRENAVLJA MADAGASKAR	2
KNOBLEHARJEVO LETO V ŠKOCJANU	5
ZLATOMAŠNIK GOSPOD BORIS ZAKRAJŠEK	7
DUHOVNIŠKI DNEVI 2018	10
90 LET ŽIVLJENJA IN DELA ŠOLSKIH SESTER V ŽUPNIJI ŠENTJERNEJ	12
SLOVESEN SKLEP IN ODMEVI Z NOVOMEŠKEGA MISIJONA	14
ADVENTNA DUHOVNA OBNOVA SODELAVCEV ŽUPNIJSKIH KARITAS	16
ISKRICA UPANJA V CERKLJAH OB KRKI	18
BOŽIČ V ROMSKEM NASELJU BREZJE - ŽABJAK	19
»ČESAR SE MI VESELIMO, RADI Z DRUGIMI DELIMO«	20
NOVO LETO - SPOMIN SMRTI BL. ALOJZIJA GROZDETA	21
GOD DRINSKIH MUČENK – LJUBEZEN IN ODPUŠČANJE PREMAGATA VSE	22
SVETOVNI DAN MLADIH V PANAMI NAGOVARJA MLADE	23
PRIPRAVE NA USTANOVITEV KATOLIŠKEGA VRTCA	24
FILM O BLAŽENEM ALOJZIJU GROZDETU IN PROŠNJA ZA DONACIJO	25
DAN POSVEČENEGA ŽIVLJENJA	26
ROMANJE ZA ZAKRISTANE, KRASILKE IN ČISTILKE	26
POMLADNO SREČANJE ANIMATORJEV ORATORIJA	26
POSTNA DUHOVNA OBNOVA ZA KATEHISTE IN KATEHISTINJE	27
ŠKOFIJSKA PASTORALNA KONFERENCA	27
POSTNA DUHOVNA OBNOVA ZA DUHOVNIKE	27
DUHOVNIK STANISLAV ŠKUFCA	29
MIMICA RADE – PREJEMNICA ODLIČJA SV. JOŽEFA	31
IZBOR DEJAVNOSTI G. ŠKOFA ANDREJA GLAVANA	33
NAPOVEDNIK	34
KAZALO	36

Jagode naše pastorage, Glasilo Škofije Novo mesto

Izdaja: Pastoralna služba; Odgovarja: prelat Božidar Metelko; Ureja: Igor Luzar; Tehnični urednik: Janko Pirc; Naslovnica: kip Ignacija Knobleharja v Škocjanu; zadaj - Svetovni dan mladih 2019.

Jezikovni pregled: Marija Bratina; Grafična priprava in tisk: ART 32 d.o.o., ŠPES grafični studio, Novo mesto

JAGODE NAŠE PASTORALE

JMJ
PANAMA
2019

Svetovni dan mladih

JAGODE
NAŠE PASTORALE

številka

1

ISSN 2232-2701

9 772232 270001